

Kniha *Živel Země* je velmi cenným publikačním počinem, který ocení jak zájemce o přírodní, tak i o společenskou vědu. Velmi kvalitní a přehledné zpracování činí z této knihy cennou pomůcku, která pomáhá pochopit současnou šíři nauky o naší planetě. Knihu lze doporučit jako základní přehledné dílo pro každého, kde se teprve v naznačené problematice teprve začíná orientovat. A cenná bude i pro pokročilého čtenáře, který si své dosavadní znalosti chce zařadit do širšího kontextu. Ostatně i sporná část věnovaná nejrůznějším formám iracionality je svého druhu výmluvným svědectvím o naší současné společnosti.

Stejně jako předchozí svazky *Živel Vzduch* a *Živel Oheň – energie* je i *Živel Země* doprovázen videokazetou Krajina domova (scénář Václav Cílek, scénář a režie Josef Císařovský, hudba Kamil Holub, komentář čtou Petr Nárožný a Kamila Špráchalová). Knihu s videokazetou propojuje CD-rom. S videokazetou ani s CD-romem se autor recenze neměl možnost seznámit, proto je ponechává bez komentáře.

Václav Matoušek

Brian McNair: SOCIOLOGIE ŽURNALISTIKY, Portál, Praha 2004

Brian Mc Nair vystudoval sociologii, ale dlouhá léta pak pracoval v oblasti mediálních studií. V předmluvě ke své knize, kterou vydalo pražské nakladatelství Portál, vyjadřuje názor, že „v široké škále žánrů a forem, jež tvoří fenomén zvaný média, má největší sociologický význam žurnalistika“. Ostatně právě proto předkládá čtenáři text, ve kterém využívá svého akademického vzdělání v sociologii a profesní

zkušenosti z oblasti žurnalistiky. Čtenářské určení je jednoznačně vymezeno: kniha je věnována především studentům mediálních studií a také těm studentům sociologie, případně dalších společenských věd, v jejichž studijních programech jsou mediální studia. Potěšitelné je také to, že kniha je zcela přístupná všem zainteresovaným laikům, neboť, jak autor uvádí, její četba či studium „nevyžaduje žádné speciální znalosti oboru sociologie“.

Kniha je základně rozdělena na dvě části. V první, s názvem *Základy a kořeny*, je především uvedena definice žurnalistiky a pojednány s ní související kategorie pravdy, novosti, autorství a ideologie i aktuálnosti. Následuje pasáž o žurnalistice a společnosti, typologii žurnalistiky a o cílech autora a rady jak má s jeho knihou pracovat čtenář. Další kapitola téže části tematizuje sociologii žurnalistiky s návazným pojednáním o účincích žurnalistiky.

Druhá část se jmenuje *Faktory ovlivňující žurnalistickou produkci* a postupně jsou probrány tyto problémové okruhy: profesní kultura a organizační dominanty žurnalistiky, politické, ekonomické a technologické prostředí, sociologie zdrojů a konečně „nová sociologie žurnalistiky“ (od řízení k chaosu). Tradičně jsou připojeny poznámky, seznam literatury a rejstřík.

Kniha Briana McNaira, který je profesorem na fakultě filmových a mediálních studií University of Stirling ve Skotsku, je napsána čtivě a s vysokou erudicí. Vřele ji doporučuji ke studiu všem, kteří se zajímají o současnou žurnalistiku a sociologii žurnalistiky. Svě čtenáře si kniha najde jistě i mezi zainteresovanými studenty Fakulty humanitních studií UK v Praze, kde se etablovaly studijní obory věcně související s popisovanými skutečnostmi.

Helena Haškovcová